

IV. FÖLDMÉRŐ TALÁLKOZÓ

Csíksomlyó, 2003. június 19–22.

A már hagyományosnak minősített, sorrendben a negyedik Földmérő Találkozó az idén is gazdagította az Erdélyi Magyar Műszaki Tudományos Társaság (EMT) és a Földmérő Szakosztály (FSZ) tevékenységét. Találkozóknak ez alkalommal is a csíksomlyói Jakab Antal Tanulmányi Ház adott otthont, június 19–22. közötti napokon. A találkozó témája „A földmérés a tu-

dás alapú társadalomban” volt, mely az anyaországi és erdélyi földmérők széleskörű érdeklődésének örvendett, amit a résztvevők magas száma egyértelműen bizonyít (90 anyaországi és 55 erdélyi résztvevő). Találkozónk, hasonlóan az előbbi rendezvényeinkhez, ismét összegyűjtötte az állami hatóságok, felsőoktatási intézmények és a magánvállalkozások anyaországi és erdélyi tisztelt képviselőit. Rendezvényünk sikere a kitartó és eredményes szervezést, valamint a lelkes résztvevők odaadó hozzáállását tükrözi.

Vendégeink 19-én délutántól folyamatosan érkeztek. A regisztráció és elszállásolás utáni baráti, jó hangulatú vacsora meghitt, kötetlen beszélgetésekre adott alkalmat, előrevetítve a következő napok légkörét is.

A következő nap (péntek, 20.) egész napot kitöltő Csíksomlyó–Gyimesek–Gyimesfelsőlök–Ojtozi szoros–Kézdivásárhely–Bálványos–Tusnádfürdő–Csíksomlyó történelmi és jelenkori nevezetességeit meglátogató kirándulásé volt. Reggel 8 órakor, kissé borús, ködös, hűvös meteorológiai, de annál melegebb hangulatú körülmények közt, három autóbusz indult a kirándulás résztvevőivel az előre meghatározott útvonalon, amelynek megállói történelmünk emlékeinek és a mai tenni akarásnak hordozói, és amelyek bemutatását szakszerű idegenvezetés biztosította.

Kirándulásunk indulópontja Csíksomlyó, amelynek története a XII–XIII. századra tekint vissza. Legelőször a pápai tizedjegyzék említi 1333-ban Sumbov, majd 1334-ben Sumlov néven. Nevét a Somlyó-hegytől

Dr. Ferencz József levezető elnök (és az EMT Földmérő Szakosztály elnöke) fotók: Hodobay-Böröcz András

A résztvevők egy része

(1035 m) kapta. A Somlyó helynév a somlik-somlyik igéből származik, amely suvadó hegyet jelent. A Csík előnév a tájra utal. A ferences szerzetesek, valószínű, hogy az 1400-as évek első felében telepedtek le véglegesen Csíksomlyón. A település búcsújáró-hely jellegét az adja meg, hogy már a XV. században virágzott a Boldogságos Szűz Mária tisztelete a székely nép körében. A hitújítás korában *János Zsigmond*, erdélyi

Dr. Márton Gyárfás
professzor a tanácskozási
aktív résztvevője

Dr. Lőrincz Gyula előadását
tartja

Bokor Zoltán
(Székelyudvarhely)

Nagy István (Erdély)

fejedelem, haddal akarta a színtiszta katolikus Csík, Gyergyó és Kászon népét az unitárius vallás felvételére kényszeríteni. A nép, *István* gyergyóalfalvi plébános vezetésével, fegyvert fogott hitének védelmére. A gyülekező Csíksomlyón volt, pünkösdi szombatján. Isten kegyelmébe ajánlották magukat, és Szűz Mária segítségével esedeztek, majd elindultak a Hargitára, szembezállni a hitújítók hadával. Ezalatt az idők, az aszszonyok és a gyermekek Somlyón maradtak, és győzelemért imádkoztak. A csata diadallal végződött. A győztesek nyírfágakkal ékesítették fel lobogóikat, és úgy vonultak le a Hargitáról. A templomban maradt nép elébük ment, és együtt jöttek vissza hálat adni a győzelemért, és megköszönni a Szent Szűz segítségét.

Kovács Loránd előadás közben

Dr. Borza Tibor (FÖMI-Penc) a helymeghatározási
eljárások fejlődését ismerteti

Ennek a történelmi eseménynek emlékére fogadalmat tettek, hogy ezután minden évben, pünkösdi szombatján elzarándokolnak Csíksomlyóra. A fogadalom betartása napjainkban is valóság.

Csíkszépvíz után a Csíki-havasok nyugati nyúlványain kanyargó úton feljutottunk a Fügés-tetőre (1200 m), első megállónk színhelyére, ahonnan a felhőkből és a ködből kibontakozó Naskalat-hegység és a Csíki-havasok ormait véltük felfedezni. Folytatva utunkat, az 1159 m magasságú Gyimesi-hágón áthaladva, a Gyimesekbe léptünk. Moldvában – mint ismeretes –, a mai Románia Kárpátok ormain túl eső részén, a Tatros völgyében, a Gyimesekben élnek a magyar származású csángó-magyarok, nagy szegénységben, néprajzi és vallási elszigeteltségben, de hál' Istennek, többgyermekes családokban. Következő megállónk Gyimesfelsőlók volt: helyszíne a gyimesfelsőloki Árpádházi Szent Erzsébet Római Katolikus Gimnázium. Ez a „Sziklára Épült Ház” *Berszán Lajos* kanonok úr önzetlen munkájának érdeme, a kitartás, a magyarkénti megmaradás érdekében kifejtett példaadó tenni akarás kimagasló eredménye. Kanonok úr szívéhez szóló bemutató előadásából konkrét, e tájra, népességére, magyarságtudatukra és nem utolsósorban az említett intézményre vonatkozó információkkal gazdagodtunk. E létesítmény több éve működik, az idei tanévtől kezdődően óvodától a felső tagozat-

tig. A 291 bentlakó (zömmel csángó gyermek) teológia, filológia és biológia-kémia szakokon tanul, képzett tanári kar irányítása alatt. A diákok szimbolikus összeget fizetnek fenntartásukra, a szegényebb sorban élők díjmentesen tanulnak. Lelkes, a Csángóföldről származó, Erdélyben és Magyarországon tanuló diákok és erdélyi segítőtársaik most már ötödször rendeznek itt nyári táborokat katolikus csángó-magyar fiataloknak, nyelvük és identitástudatuk fejlesztésére.

Utunkat folytatva, áthaladtunk Gyimesközéplekon, amely havasi telepkekből álló szórvány-település. A falu 1782-ig a csíkszentmihályi egyházközséghez tartozott, 1795-től már a Gyimesi egyházközség Leány-

Farkas István FÖMI főigazgató-helyettes üdvözlő a tanácskozást

egyháza, 1810 körül állandósult mint község, napjainkban már majdnem teljesen összenőtt Gyimesfelsővel. Ez volt útvonalunk utolsó, Hargita megyéhez tartozó helysége.

Következő megállónk Gyimesbükk, már a moldovai Bákó megyében található. A település neve „Gijmes” alakban 1600-ból ismert. Régi temploma 1782-ben épült, anyakönyvét 1785-től vezetik. A község legszámottevőbb épülete az új, hetvenes években épült katolikus templom. A régi templom és a paplak épülete mellett, a Kontumác nevű patak völgyében található kis területet „Karánténnek” nevezik, mivel a régi országhatár idején itt volt a „karantén” – vesztőház. Az 1879-ben épült vámház ma is meglévő épületének szomszédságában egy csángó értelmiségi család által önével létrehozott és fenntartott tájhagyomány-őrző múzeum megtekintése után, a Gyimesi-szoros alsó kijáratánál, a szoros jobb oldalán a még mindig látható határszéli „Rákóczi-vár” romjainál álltunk meg ismét. A hajdani várat nem a Rákócziak, hanem még Bethlen Gábor fejedelem építtette. Később az osztrá-

kok többször megerősítették. Őrhely jellege volt, de inkább a kereskedelemmel, mint a hadászattal függött össze. A romok csúcsára felvezető lépcsőfokok kisebb erőnlét- és egyensúlyigénye nem volt akadály

Mészáros Tibor (FÖMI)

Szabó József (GeoNet Kft.)

a feljutásunknak, ahonnan festői kilátás nyílt. Onnan alkalmunk volt – tekintettel és lélekben – követni az „ezer éves határ” vonalát. Átlépve a „határt”, a Tatros völgyének moldovai szakaszán folytattuk utunkat. Comănesti és Onesti moldovai településeket elhagyva, az Ojtoz völgyében keltünk át a Kárpát-nyarlon.

Az Ojtoz-szoros Sόμεző volt a következő megálló helyszíne, amely Háromszék vármegyének Kézdi járásában, 1709-től nyilvántartott román és magyar lakta település. 1878-ban erődítményeket emeltek itt a határ védelmére, ahol 1916 őszén a románok támadása alkalmával heves harcok folytak. Megtekintettük az ott áthaladó „ezer éves határ” pontjait, majd sor került a már várt ebédre is, ez egykori vámházból vendégfogadóvá alakított komplexumban. Az ott töltött idő, sajnos, a tervezettnél jóval hosszabb lett, alapvetően befolyásolva utunk további szakaszait.

Az Ojtozi-szorosból Háromszéki-medencébe ereszkedve, Bereck volt az első útból eső helység. Többnyire magyar, római katolikus vallású faluközösség, a lakosság egynegyede román. Bereck híres szülőtte Gábor Áron forradalmár. Gábor Áron az 1848-as forradalom idején vált legendássá, amikor a sepsiszentgyörgyi népgyűlésen néhány szava („lesz ágyú”) láng- gyújtotta a lelkeket, és elindult ő is diadalmas újtárra, mely az emlékezetes kökői csatában – hősi halálával – ért tragikus véget. 1992-ben felavatták Gábor Áron szobrát Bereckben, ahol Gábor Áron emlékház is van. Megállva Kézdivásárhely főterén, alkalmunk volt megnézni az itt kialakult „udvartér” típusú építkezési rendszert, a múltat idéző épületeket, Gábor Áron ágyús szobrát, a Városi Múzeumot és Turóczi Mózes

emléktáblával megjelölt házát, ahol az 1848–49-es szabadságharc ágyúit öntötték. A ház előtti téren állították fel 1993-ban az ágyúöntő mellszobrát.

Utunkat a Bodoki- és Torjai-havasokat elválasztó völgyön keresztül folytattuk, ahol a Bálványosfürdő hajdani fényének csak a nyomait és Bálványosvár falainak maradványait fedezhettük fel. Sajnos, a torjai Büdös-barlang – amely Európa legnagyobb természetes mofettája, s e vidék legnagyobb kéndioxidos gázömlése –, valamint a festői környezetben lévő Szent Anna tó megcsodálása már nem fért bele az időbe.

Aláérezkedve az Olt völgyébe, Tusnádfürdő felé fordultunk, ahol az utolsó állomásunk lehetőséget nyújtott az 1842-ben alapított fürdőhelység jelenlegi állapotát futólag megismerni. Az 1985–1990 között

Homolya András, a BME nemzetközi kapcsolatairól beszél

Dr. Aradi László (Pécs)

épített modern katolikus templomban végighallgatott ismertetőből megismerhettük a magyar közösséget vállaló bátor kiállítás és alkotómunka egyik székelyföldi példáját.

Este 9 óra körül érkezünk meg találkozónk színhelyére. Majdnem 300 km-t hagyva magunk után (kissé fáradtan, de maradandó élményekkel és a keleti végek e részére vonatkozó sok új információval gazdaggodva). A székely konyhára jellemző kiadós vacsorát ez alkalommal is baráti beszélgetések követték.

Találkozónk harmadik napja, szombat (június 21.) a szakmáé volt. Dél előtt fél tíz órakor, a Jakab Antal Tanulmányi Ház konferenciatermében dr. Köllő Gábor, az EMT tudományos elnökhelyettese megnyitotta a konferenciát, majd dr. Ferencz József, az FSZ elnöke köszöntötte az anyaországi és erdélyi résztvevőket, vázolta a találkozó komplex tematikáját kitöltő érveket, majd átadta a szót Zsombori Vilmosnak, a Hargita Megyei Tanács elnökének, aki köszöntő beszédében elismerően nyilatkozott a földmérői tevékenységről. Ezt követően, Hodobay-Böröcz András az anyaországi szakmai fõha-

tóság (Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Minisztérium; FVM), valamint az MFTTT nevében köszöntötte a találkozót, majd felolvasta Apagyi Géza mb. fõosztályvezetõ (FVM) és az MFTTT elnöke találkozóinkhoz intézett meleg hangú köszöntõjét. Ezt követõen kivetítette a tavalyi találkozóinkat bemutató képes összeállítását.

Dr. Szepes András (NYME Geoinformatikai Kar, fõigazgatóhelyettes) a székelyfehérvári szakemberképzés sajtóösszejövõjét vezõlõje

A délelõtti plenáris ülést dr. Ferencz József vezette. A találkozó fõ témájához szervesen illeszkedõ, tíz érdekes elõadást követhetünk figyelemmel, a következõ sorrendben.

A számítástechnika, a földmérés egyik meghatározó húzóereje c. témában (értve a számítástechnika fejlõdésének értékelését) a Neumann János Emlékévi jegyében, valamint a számítástechnikai alkalmazások szerepét és eredményeit a földmérési technológiák fejlõdésében, az adatgyûjtés, adatfeldolgozás és termék-elõállítás terén):

Márton Gyárfás: A GEOTOP Kft. IT fejlesztése

Bokor Zoltán: MapSys 5

Ferencz József–Bálint József: A helymeghatározó adatok feldolgozására használt programrendszerek és a technológiai fejlõdés

Kovács Lõránt: Az AutoCad Map program alkalmazása a térinformatikai munkálatokban

Borza Tibor: A GPS technika geodéziai alkalmazásának jelene és jövõje Magyarországon

Farkas István–Herczeg Ferenc: A régi kataszteri térképek digitalizálása és a digitalizálás következtében kialakuló területváltozás problematikája

Mészáros Tibor: A Magyar Közigazgatási Határok (MKH) adatbázisának kialakítása, kapcsolódása az ABDS projekthez

A komplex földmérõ szakemberképzés az információs társadalom számára c. témában (kihangsúlyozva a folyamatos tanulás fontosságát, mint a modern föld-

mérés előtt álló feladatok megoldásának előfeltételét):

Ádám József–Homolya András: A Budapesti Műegyetem 225 éves Általános- és Felsőgeodézia Tanszéke (Az előadást Homolya András tartotta.)

Aradi László: A térinformatika oktatási stratégiája a Pécsi Tudományegyetemen

Szepes András (NYME Geoinformatikai Főiskolai Kar): Élethosszig GEO

A délutáni plenáris ülés munkálatait 16 órakor *dr. Ferencz József* nyitotta meg. Meleg szavakkal köszöntötte a 75. életévüket betöltött, kimagasló és elismert eredményekkel fémjelzett magyar földmérői életpálya és az FSZ Főgeodéta Díj birtokosait (*dr. Joó István* és

Révész Szilvia (Cegléd)

Márton Huba a GEOTOP cégvezetője, a fejlesztéseket és az elért eredményeket ismerteti

dr. Márton Gyárfás professzorok személyében). Bejelentette, hogy az idén *Bartos Ferenc*, *Ponicsán Gábor* és *Zágorszki Tibor* kapott Főgeodéta Díjat. Ezután átadta a szót *dr. Joó Istvánnak*, aki felkérésünkre szívesen vállalta a délutáni plenáris ülés vezetését, amelynek során a délelőttihez hasonló, nagyszámú résztvevő tíz előadást kísért figyelemmel, a következő sorrendben:

Információs technológiai fejlesztések a földmérési és térinformatikai feladataink megoldásának sikerforrásai altémában (kiemelve az információs technológiai fejlesztések és a földmérés, valamint az elvégzett földmérési és térinformatikai munkák közti kapcsolatot):

Joó István–Apagyai Géza: A nagyméretarányú földmérési alaptérképek rendszere

Szabó József (GEONET Kft.): Digitális földmérési alaptérképek hasznosítása Magyarországon

Lőrinczi Gyula (Románia Tudományos Akadémiája képviselőjében): Függőleges földkéregmozgások becslése ismételt szabatos szintezés alapján

Nagy István: TIMSIR – közlekedéskataszter; elmélet és gyakorlat

Révész Szilvia: Települési Térinformatika lehetőségeinek bemutatása Cegléd példáján keresztül, különös tekintettel az önkormányzati és vízi közműves alkalmazásokra

Márton Huba: MapSys Internet Map Server alkalmazás

Nemes Botond: Alkalmazás városi kataszteri adatbank változáskövetésére

Pap Attila: BDCU-BDC – városi kataszteri adatbank karbantartása

Ujházi György: Biota Tripod Szolgáltató Kft. Teljes körű mérnökeodéziai szolgáltatás, ingatlanrendezés, földmérés és digitalizálás

Ferencz József–Bálint József: A Nyugati Kárpátok-ban végzett geodéziai-topográfiai munkák tapasztalatai

A színvonalasan megtartott, érdekes előadásokat kérdések, válaszok és véleménycserék követték, amelyek során hasznos információkkal gazdagodtunk.

Végül, este 8 óra körül, az FSZ elnöke köszönetet mondott a találkozó iránt tanúsított érdeklődésért. Ugyanakkor megköszönte az előadóknak az érdekes és színvonalas előadásokat, valamint a hallgatóságnak az aktív bekapcsolódást. Minden résztvevőt még egyszer köszöntve, a sikeres találkozó délutáni ülését befejezettnek nyilvánította.

A hagyományos állófogadásra házigazdánk éttermében került sor. A nagy szakértelemmel berendezett terem közepén bőségesen megrakott asztalok változatos italokkal és finom falatokkal fogadták az érkezőket. *Dr. Köllő Gábor*, az EMT tudományos elnökhelyettese, utána *dr. Ferencz József*, az FSZ elnöke rövid beszédekben méltatta a találkozót, megköszönve a rendezők és a résztvevők sikeres együttműködését, mindenkinek jó mulatást kívánva.

Jó hangulat jellemezte a fogadást is; étkezés, kocintás és éneklés után folytatódtak a beszélgetések.

Vasárnap a búcsúzás és a hazaindulás napja volt.

Utólag értékelve a találkozót, megállapíthatjuk, hogy ezúttal is egy szakmailag sikeres rendezvényen vettünk részt, ahol érezhető volt az erdélyi szakemberek minőségi fejlődése, ami az anyaországi szakemberekkel való intézményesített és eredményes kapcsolatok eredménye is. Csíksomlyó, a Jakab Antal Tanulmányi Ház most is jó házigazdának bizonyult, kelles, az igényeknek megfelelő körülményeket biztosítva. Reméljük, a következő találkozónkat is siker koronázza. Vizontlátásra 2004-ben!

Dr. Ferencz József